

การวิเคราะห์รายการโทรทัศน์สำหรับสตรีในปี 2537

นางสาวปัญจมา รักแตงาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-331-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

±1634750X

AN ANALYSIS OF WOMEN'S PROGRAMME ON THAI TELEVISION

(1994)

Miss Panjama Ruktae-ngam

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fullment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-331-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์รายการโทรทัศน์สำหรับสตรี ปี 2537

โดย

นางสาวปัญจมา รักแตงาม

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโสมนิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

[Handwritten Signature]

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สันติ อุบลวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten Signature]

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ธนวดี บุญลือ)

[Handwritten Signature]

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์อุบลวรรณ ปิติพัฒนาโสมนิต)

[Handwritten Signature]

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ)

[Handwritten Signature]

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สื่อโทรทัศน์.....	2
สื่อกับการพัฒนาสตรี.....	4
ประเภทรายการ โทรทัศน์กับการพัฒนาสตรี.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
2. ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
บทบาทของสื่อมวลชน	11
หน้าที่ของสื่อมวลชน.....	12
ทฤษฎีสตรีศึกษา.....	14
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปัญญา รักแตงาม : การวิเคราะห์รายการโทรทัศน์สำหรับสตรีในปี 2537 (AN
ANALYSIS OF WOMEN'S PROGRAMME ON THAI TELEVISION
1994) อ.ที่ปรึกษา : รศ. อุบลวรรณ ปิติพัฒนาะ โนชนิด , 113 หน้า . ISBN
974-631-331-2

การวิเคราะห์รายการโทรทัศน์สำหรับสตรี ปี 2537 มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึง
เนื้อหาที่นำเสนอในรายการว่า สะท้อนบทบาทของสตรีในภาพลักษณ์และในกลุ่มสตรีชนชั้นใด
และเพื่อศึกษาว่าเนื้อหาที่นำเสนอในรายการโทรทัศน์เน้นการพัฒนาสตรีในระดับใดบ้าง อีกทั้ง
เพื่อศึกษาว่าเนื้อหาที่รายการโทรทัศน์นำเสนอ นั้น ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนบทบาทที่เท่า
เทียมระหว่างหญิง-ชายในสังคมปัจจุบัน ได้อย่างถูกต้องเท่าที่ควรหรือไม่

ผลการวิจัยการสะท้อนบทบาทของสตรีพบว่า ภาพรวมของรายการโทรทัศน์สำหรับ
สตรีทั้ง ๖ รายการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนบทบาทสตรีในภาพลักษณ์ใหม่มากกว่าบทบาทสตรีใน
ภาพลักษณ์เดิมและบทบาทสตรีในภาพลักษณ์ผสม ส่วนการวิเคราะห์กลุ่มชนชั้นสตรีที่นำเสนอ
ในรายการ พบว่า มีการนำเสนอกลุ่มสตรีชนชั้นกลางมากกว่ากลุ่มสตรีชนชั้นสูง และกลุ่มสตรีชน
ชั้นล่าง

ผลการวิจัยด้านการนำเสนอเนื้อหาเพื่อการพัฒนาสตรีในรายการโทรทัศน์ปรากฏว่า
รายการโทรทัศน์สำหรับสตรีมีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อการพัฒนาสตรีระดับโลกภายนอกมากที่สุด
(ร้อยละ 48) รองลงมาตามลำดับคือ การพัฒนาระดับตนเอง (ร้อยละ 40) และการพัฒนาระดับ
ครอบครัว (ร้อยละ 12) อย่างไรก็ตาม ในการเน้นการนำเสนอเนื้อหาเพื่อการพัฒนาสตรีระดับตน
เอง ไม่ปรากฏการนำเสนอประเด็นเรื่องการศึกษา และประเด็นเรื่องสิทธิสตรีได้รับการนำเสนอ
เพียงครั้งเดียว

สรุปรายการโทรทัศน์สำหรับสตรีปี 2537 ยังไม่มีส่วนช่วยในการสนับสนุนบทบาทที่
เท่าเทียมระหว่างหญิง-ชายในทางที่ถูกต้องเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ผลิตรายการยึดถือทฤษฎี
สตรีศึกษาแบบ System Approach ที่ว่า “สตรีจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อให้เข้ากับสภาพ
สังคมที่เปลี่ยนไป “ แต่แนวคิดนี้มีได้กล่าวถึงความเท่าเทียมกันระหว่างเพศแต่อย่างใด

ภาควิชา ประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C650975
=
KEY WORD:

DEVELOPMENTAL COMMUNICATION
WOMEN'S PROGRAMME / TELEVISION

PANJAMA RUKTAE-NGAM : AN ANALYSIS OF WOMEN'S PROGRAMME
ON THAI TELEVISION IN 1994. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.UBOLWAN
PHITIPATANAKHOSIT. 113 pp. ISBN 974-631-331-2

The objectives of this research are to analyze the images of women, to analyze the classes of women presented, and the level of development for women on women's programmes on Thai television. This research will also study the question of gender equality in Thai society represented in these programmes.

The women's programme studied show a clear focus on the combination of modern and conservative images of women. They focused less on the modern or the more conservative images of women in Thai society.

Also, the programme focused more on the middle class and not on the upper or low class women.

The programmes also touched on the development levels and its progress. It revealed that 48% of the broadcasted issues was spent on social-development, 40% of the broadcasted issues was spent on self-development and only 12% of the broadcasted issues was spent on family-development.

As the issue of self-development was analyzed in greater detail, the women's rights issue was only presented once and no education issue was discussed, even though it was a self-development television programme.

The research revealed that women's programmes on television in 1994 did not promote the equality of women because most producers used a System approach which emphasized that "according to the social change, women also have to change their role". However, no equality of women is mentioned in this approach at all.

ภาควิชา..... Public Relations.....

สาขาวิชา..... Developmental Communication.....

ปีการศึกษา..... 1995.....

ลายมือชื่อนิสิต..... *[Signature]*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *[Signature]*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *[Signature]*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยการให้คำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อุบลวรรณ ปิติพัฒนะโมยิต, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ, รองศาสตราจารย์ ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ซึ่งได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และได้เสียสละเวลาในการให้แนะนำและจัดเกล้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสมบูรณ์

ขอขอบคุณ คุณพีระศักดิ์ คติกุล และ คุณศันสนีย์ คติกุล เพื่อนผู้ช่วยเหลือในการลงคะแนน และตรวจสอบข้อมูลเพื่อความเชื่อถือได้ของข้อมูล

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณ คุณนรหัช - คุณรจนา รักแตงาม บิดามารดา และบุคคลทุกท่านในครอบครัว ผู้ให้การสนับสนุนด้านกำลังเงินและกำลังใจมาตลอดระยะเวลาในการศึกษา และการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ปัญญา รักแตงาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย	
วิธีการวิจัย	17
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	17
หน่วยในการวัด	18
สิ่งที่จะวิเคราะห์	18
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	21
วิธีการเก็บข้อมูล	21
การจำแนกข้อมูล	21
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	23
การประมวลข้อมูล.....	23
4. ผลการวิเคราะห์รายการโทรทัศน์สำหรับสตรี.....	
ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์	
ภาพรวมและลักษณะโดยทั่วไปของรายการ	
ลักษณะของรายการ.....	24
ผู้ดำเนินรายการ : ความสำคัญและบทบาท	34
การเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระดับการพัฒนาสตรี	40
ผลการวิเคราะห์ตามสมมติฐาน	
สมมติฐานที่หนึ่ง	48
สมมติฐานที่สอง	51
สมมติฐานที่สาม	53
สมมติฐานที่สี่	60
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	61
รายการอ้างอิง	66
ภาคผนวก ก. เนื้อหารายการโทรทัศน์สำหรับสตรีปี 2537	70
ภาคผนวก ข. ตารางแสดงรายละเอียดระดับการพัฒนาแต่ละรายการ	97
ประวัติผู้เขียน	117

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตารางประเภทเนื้อหารายการผู้หญิงยatra.....	41
2. ตารางประเภทเนื้อหารายการผู้หญิงอยุธยา.....	42
3. ตารางประเภทเนื้อหารายการผู้หญิงวันนี้.....	43
4. ตารางประเภทเนื้อหารายการผู้หญิงวันนี้ เคลี แมกกาซีน.....	43
5. ตารางประเภทเนื้อหารายการผู้หญิง ผู้หญิง.....	44
6. ตารางประเภทเนื้อหารายการครบเครื่องเรื่องผู้หญิง.....	45
7. ตารางแสดงเนื้อหาระดับการพัฒนาทั้ง 6 รายการ.....	46
8. ตารางแสดงบทบาทสตรี.....	48
9. ตารางแสดงกลุ่มชนชั้นสตรี.....	51
10. ตารางแสดงระดับการพัฒนาโดยรวม.....	53
11. ตารางหัวข้อเรื่องการพัฒนาสตรีในระดับตัวเอง.....	56
12. ตารางแสดงหัวข้อเรื่องการพัฒนาสตรีระดับครอบครัว.....	57
13. ตารางแสดงการพัฒนาสตรีระดับโลกภายนอก.....	59
14. ตารางแสดงระดับการพัฒนารายการผู้หญิงวันนี้.....	98
15. ตารางแสดงระดับการพัฒนารายการผู้หญิงยatra.....	101
16. ตารางแสดงระดับการพัฒนารายการผู้หญิงวันนี้ เคลี แมกกาซีน.....	104
17. ตารางแสดงระดับการพัฒนารายการผู้หญิง ผู้หญิง.....	106
18. ตารางแสดงระดับการพัฒนารายการผู้หญิงอยุธยา.....	109
19. ตารางแสดงระดับการพัฒนารายการครบเครื่องเรื่องผู้หญิง.....	112

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย